

различните категории труд и видове пенсии. За цялостно описание на съвкупността на пенсионерите се използват и показателите **средна възраст на личните пенсионери и средна възраст на личните пенсионери с новоотпуснати пенсии**. Те се разглеждат общо, по вид пенсии и по пол. Друг специфичен показател е **средногодишният брой работещи пенсионери**, които се разглеждат общо, по сектори (обществен и частен) и по отрасли. Отделно се представя и **броят на работещите пенсионери в трудоспособна възраст** според посочените признаци.

Пенсиите са основен разход в общественото осигуряване. За тяхното подробно статистическо изучаване се прилагат няколко групи показатели, характеризиращи пенсионното осигуряване в различни аспекти. Основни показатели, характеризиращи обема на съвкупността на изплащаните от НОИ пенсии, са **броят изплатени пенсии и общият им размер**. Броят на пенсиите се изучава общо (лични и наследствени) и по видове - пенсии от осигуряването за трудова дейност (от Държавното обществено осигуряване и от СВОЧ на ТПК) и пенсии, изплащани от Републиканския бюджет. Тук основен интерес представляват пенсиите от ДОО. Техният брой се изучава по видове пенсии - за инвалидност, за изслужено време и за старост. Броят на пенсиите се представя както към края на годината, така и чрез средногодишния брой. Важен показател в тази група е **броят на новоотпуснатите, изменените и прекратените пенсии** (общо и по видове). Броят на прекратените пенсии се представя и по причина на прекратяване - смърт, напускане на страната, преминаване в друга област и т.н. Новоотпуснатите пенсии се изучават по среден трудов стаж и средна възраст при отпускането им общо, по пол и категория труд. Също така обект на изучаване са и броят на **социалните пенсии** (отпуснати поради старост или инвалидност), както и броят **пенсии, отпуснати на наследници**, според вида на родствената връзка. Към тази група статистически показатели се включва и **броят пенсии за изслужено време и старост, отпуснати при облекчени условия** (напр. първа и втора категория труд). Последните се разглеждат както към определен момент, така и новоотпуснатите в рамките на съответната година. Изследва се също и **отношението на броя пенсии, отпуснати при облекчени условия, към общия брой на личните пенсии**. Обект на изследване е и **броят пенсии, към които се получават добавки** според вида на добавката (за чужда помощ, месечна добавка за деца и др.).

Друга група показатели, които се прилагат от НОИ за статистическо характеризиране на пенсиите, са показатели за разходите за пенсии. Разходите се изучават за определен период от време общо и по видове пенсии.